

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2111224739
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2111224739.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v právnej veci žalobkyne: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, C., zastúpená JUDr. Gabrielom Stanislavským, advokátom, so sídlom Hlavná 29, Trnava, proti žalovanému: P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, A., zastúpený splnomocnencom: ALFA LEGAL, s. r. o., so sídlom Šustekova 14, Bratislava, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 30. novembra 2017, č.k. 17C/167/2011-267, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol a žalovanému a štátu voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 34, § 37 ods. 1, § 38 ods. 1 a 2, § 39, § 49a, § 132 ods. 1, § 588 a § 589 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), keď uviedol, že žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala určenia, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 03.06.2011 medzi žalobkyňou a žalovaným, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, je neplatná a zároveň sa domáhala určenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Nakoľko žaloba podaná žalobkyňou je určovacou žalobou a základnou podmienkou prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom právnom určení, súd najskôr skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom právnom určení. Tento právny záujem musí byť kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti vzťahu účastníkov konania, či sa vytvára pevný základ právneho vzťahu medzi nimi, prípadne či predchádza vzniku ďalších sporov. Ak sa žalobca domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľností, pri ktorých je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník niekto iný, má vo vzťahu k týmto osobám nepochybne naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobkyňa osvedčila, že na určení, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, má naliehavý právny záujem, nakoľko ako vlastník predmetných nehnuteľností je v katastri nehnuteľností zapísaný žalovaný, preto právne postavenie žalobkyne je za tejto situácie neisté a bez požadovaného určenia by jej právo mohlo byť ohrozené a

zároveň rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre uskutočnenie zmeny zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností. Preto je žaloba o určenie, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, spôsobilým právnym prostriedkom na odstránenie neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi stranami sporu. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že žalobkyňa v tomto konaní osvedčila naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení však nie je daný vtedy, ak požadované určenie (napr. na neplatnosti zmluvy) má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu právo je alebo nie je (napr. k určeniu vlastníckeho práva). Ak sa žalobou možno domáhať priamo určenia vlastníckeho práva alebo plnenia, potom na určení neplatnosti zmluvy nie je naliehavý právny záujem, lebo platnosť zmluvy súd aj tak musí posudzovať ako predbežnú právnu otázku. V konaní o určenie, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, súd ako predbežnú otázku skúma platnosť, resp. neplatnosť napadnutej kúpnej zmluvy, preto na samostatnom určení jej neplatnosti nie je naliehavý právny záujem a v tejto časti, teda určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 03.06.2011 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným, súd žalobu z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu zamietol. Možnosť určenia právnej skutočnosti (neplatnosti kúpnej zmluvy) nevyplýva ani z osobitného právneho predpisu v zmysle § 137 písm. d) CSP. Po vykonanom dokazovaní a po skutkovom a právnom posúdení veci súd dospel k záveru, že žaloba ani v časti určenia, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností, nie je dôvodná. Z predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 03.06.2011 mal súd preukázané, že žalobkyňa ako predávajúca previedla na žalovaného ako kupujúceho vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. C. zapísaným na Správe katastra v C. na LV č. XXXX ako parc. č. 3825 - zastavané plochy a nádvorcia o výmere 181 m², stavbe - rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele 3825 za kúpnu cenu 33.000 eur. Z výsluchu žalobkyne, žalovaného a svedkyne R. W. vyplynulo, že uvedenú kúpnu zmluvu podpísala žalobkyňa pred pracovníčkou notára JUDr. Petra Krišku na notárskom úrade v A. Z. Q., ktorá osvedčila pravosť podpisu žalobkyne na tejto kúpnej zmluve. Žalobkyňa zároveň podpísala potvrdenie, že prevzala od žalovaného peniaze v hotovosti vo výške 33.000 eur za predaj nehnuteľnosti v k.ú. C., LV č. XXXX, pravosť ktorého podpisu rovnako osvedčila pracovníčka notára JUDr. Petra Krišku. Svedkyňa Z. Q. uvedené potvrdila v konaní pred Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave č. ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011 Ok. V ten istý deň o 17:00 hod podpísala žalobkyňa notársku zápisnicu N 469/2011, NZ 20414/2011, NCRIs 20934/2011 napísanú notárom Ondrejom Ďuriačom so sídlom Krížna 2, Bratislava, ktorému predložila podpísanú kúpnu zmluvu so svojim úradne overeným podpisom, ktorá tvorí prílohu tejto notárskej zápisnice, v ktorej sa žalobkyňa zaviazala vypratať predmetnú nehnuteľnosť a výslovne podľa § 41 Exekučného poriadku prehlásila a súhlasila, že v prípade, ak sa nevysťahuje najneskôr do 15.06.2011, súhlasí s vykonateľnosťou tejto notárskej zápisnice a exekúciou na podklade tejto notárskej zápisnice, čo bolo preukázané uvedenou notárskou zápisnicou. Uvedené potvrdil aj notár Ondrej Ďuriač pri výsluchu svedka v konaní pred Okresným riaditeľstvom policajného zboru v Trnave č. ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011 Ok, ktorý uviedol, že pred vypracovaním notárskej zápisnice sa oboch strán spýtal, či sa dohodli na podmienkach uvedených v kúpnej zmluve, teda na vypratání nehnuteľností, čo mu potvrdili, potom zápisnicu vytlačil a dal ju stranám prečítať a na kontrolu, či jej obsah je v súlade s ich slobodnou a vážnou vôľou. Ani jeden účastník nemal výhrady, každý účastník podpísal každú stranu zápisnice. Po spísaní notárskej zápisnice sa ešte raz opýtal žalobkyne, či súhlasí s vypratáním, lebo notárska zápisnica slúži ako exekučný titul, žalobkyňa mala dostatok času na prečítanie zápisnice. Žalobkyňa v konaní popierala, že by podpísala potvrdenie o prevzatí hotovosti 33.000 eur zo dňa 3.6.2011, notársku zápisnicu zo dňa 3.6.2011 N469/2011, Nz 20414/2011 a návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo dňa 6.6.2011. Znalec Martin Nitriansky v znaleckom posudku č. 16/2014 však potvrdil, že pisateľom sporných podpisov na notárskej zápisnici zo dňa 3.6.2011 N469/2011, Nz 20414/2011 je jednoznačne žalobkyňa, pisateľom sporných podpisov na potvrdení o prevzatí peňazí v hotovosti vo výške 33.000 eur zo dňa 3.6.2011 je pravdepodobne žalobkyňa a za predpokladu, že fotokópie sporných podpisov súhlasia s originálmi, s najvyššou pravdepodobnosťou by tento záver znalec potvrdzoval kategorickým záverom. U sporného podpisu na návrhu na vklad zo dňa 6.6.2011 nie je možné vylúčiť, ani potvrdiť z identifikácie žalobkyňu, nie je možné vylúčiť ani potvrdiť možnosť technického zásahu alebo iného mechanického napodobňovania. Zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. Aleny Najšlovej č. 52/2011 vypracovaného v konaní pred Okresným riaditeľstvom PZ Trnava ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011 Ok mal súd preukázané, že sporné podpisy na predložených písomnostiach, a to kúpnej zmluve o prevode vlastníctva nehnuteľnosti zo dňa 3.6.2011, návrhu na vklad zo dňa 6.6.2011, potvrdení o prevzatí hotovosti 33.000 eur zo dňa 3.6.2011, notárskej zápisnici N 469/2011 zo dňa 3.6.2011 vyhotovila žalobkyňa. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že kúpnu zmluvu považuje za absolútne neplatný právny úkon, lebo nebol urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, avšak svoj názor neodôvodnila žiadnymi

skutkovými tvrdeniami a nepreukázala ich žiadnym dôkazom. Po preskúmaní predloženej kúpnej zmluvy súd dospel k záveru, že táto je dostatočne určitá vo všetkých jej podstatných obsahových náležitostiach, je zrozumiteľná, žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by kúpnu zmluvu neuzatvorila slobodne, teda že by ju niekto k jej podpisu nútil fyzicky ani psychicky, prípadne že by jej vôľa nebola vážna. Žalobkyňa teda neuniesla dôkazné bremeno ohľadne ňou tvrdenej absolútnej neplatnosti právneho úkonu. Žalobkyňa ďalej svoju žalobu odôvodnila tým, že konala v omyle, že uzatvára zmluvu o pôžičke a zmluvu o zriadení záložného práva. Samotná kúpna zmluva pozostáva z dvoch strán, na titulnej strane je hneď v záhlaví hrubým písmom uvedené, že sa jedná o kúpnu zmluvu a následne pod tým je uvedené, že predávajúcim je žalobkyňa a kupujúci je žalovaný. Pod označením zmluvných strán je uvedený predmet zmluvy, v ktorom sú špecifikované nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom prevodu vlastníckeho práva a pod predmetom zmluvy je ustanovenie o kúpnej cene vo výške 33.000 eur. Kúpna zmluva je úplne prehľadná a písaná dostatočne veľkým písmom. Z druhej strany kúpnej zmluvy vyplýva, že žalobkyňa ju podpísala nad označením predávajúci, pričom na tejto druhej strane je sedem krát uvedené slovo predávajúci. Žalobkyňa v konaní potvrdila, že poslednú stranu kúpnej zmluvy podpísala. Žalobkyňa v žalobe tvrdila, že predloženú kúpnu zmluvu si neprečítala, lebo jej to nebolo umožnené (neuviedla však kým a akým spôsobom jej malo byť bránené v oboznámení sa s obsahom kúpnej zmluvy prípadne ostatných listín), čo v konaní nepreukázala, avšak v trestnom konaní vedenom pred Okresným riaditeľstvom policajného zboru v Trnave č. ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011 Ok pri výsluchu svedka - poškodeného uviedla, že v ich prečítaní jej nikto nebránil, avšak si ich neprečítala, lebo žalovanému a svedkyňi S. dôverovala a títo ju uviedli do omylu a teda tvrdenia samotnej žalobkyne v tomto konaní a v trestnom konaní boli v rozpore, čím podľa názoru súdu sama žalobkyňa spochybnila znalecký posudok PhDr. Zuzany Bielikovej č. 71/2011 z trestného konania, na závery ktorého sama poukazovala. Záver tohto posudku, že u žalobkyne neboli zistené tendencie nehovoriť pravdu vyvracia aj skutočnosť, že žalobkyňa v konaní najprv tvrdila, že potvrdenie o prevzatí sumy 33.000 eur nikdy predtým nevidela a vlastnoručne ho nepodpísala, avšak znalecké dokazovanie preukázalo, že túto listinu podpísala. Navyše zo znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej č. 71/2011 vyplývalo, že terajší stav žalobkyne spôsobuje výrazné preťaženie a vedie ju k tomu, aby sa obracala k teoretizovaniu a rôznym špekuláciám, pričom chce uniknúť ťaživým konfliktom. Zároveň znalkyňa konštatovala, že intelektová úroveň žalobkyne dosahuje pásmo populačného priemeru, preto súd neuveril tvrdeniu žalobkyne, že ona nevedela, že kúpnu zmluvou prevedie svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na žalovaného, teda že nepoznala zmysel jedného z najjednoduchších právnych úkonov akým je kúpna zmluva, keď na druhej strane poznala obsah právnych úkonov a to pôžičky a záložného práva. Žalobkyňa sama v konaní uvádzala, že je podnikateľka, preto podľa názoru súdu musela vedieť, že na základe kúpnej zmluvy predávajúci prevádza vlastnícke právo k predmetu kúpny na kupujúceho. Žalobkyňa vyššie uvedené rozpory vo svojich vyjadreniach nijako nevysvetlila, avšak poukazovala na rozpory vo vyjadreniach žalovaného, ktorý ich odôvodnil problémami s krátkodobou pamäťou po mozgovej príhode, po ktorej sa učil nanovo čítať a písať, viacerými operáciami, ako aj nákupom a predajom a ohliadkami väčšieho počtu nehnuteľností počas roka. Z výpovede žalovaného, z výpovede svedkyne R. W. a z výpovede notára Ondreja Ďuriača v konaní pred Okresným riaditeľstvom PZ Trnava ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011 Ok mal súd preukázané, že notársku zápisnicu notár pred zviazaním dal zmluvným stranám na prečítanie a opýtal sa žalobkyne, či bude mať kde bývať. Žalobkyňa svoj úmysel uzavrieť len zmluvu o pôžičke odôvodňovala tým, že chcela vrátiť pôžičku svedkovi J. K., ktorý požičanie peňazí žalobkyňi potvrdil vo výške 10.000 eur na podnikanie, avšak na druhej strane bolo jeho výsluchom preukázané, že svedok K. bol jej dlhoročný kamarát a žalobkyňi umožnil splácať pôžičku po 50-100 eur mesačne, úrok dohodnutý nebol ani konečný dátum splatnosti, svedok o vrátenie pôžičky skôr nežiadal, preto sa súdu javí nelogické, že na vrátenie takejto výhodnej pôžičky od kamaráta J. K., ktorú navyše svedok nežiadal vrátiť, by si žalobkyňa požičala od cudzích osôb a vystavovala sa riziku straty predmetných nehnuteľností zriadením záložného práva na vlastnú nehnuteľnosť. Svedok W. W. pri výsluchu uviedol, že žalobkyňa mu nepovedala, že by chcela predať predmetné nehnuteľnosti, avšak zároveň z jeho výsluchu vyplývalo, že so žalobkyňou mal len štandardné susedské vzťahy, žalobkyňa sa mu nezdôverovala a dokonca ho nepožiadala ani o finančnú pomoc. Žalobkyňa ďalej namietala, že kúpna cena nezodpovedala hodnote predmetných nehnuteľností, ktoré podľa názoru žalobkyne mali hodnotu 100.000 eur. Tu je potrebné poukázať na to, že nízka kúpna cena, ktorá bola výsledkom zmluvného dojednania účastníkov zmluvy, nemá za následok absolútnu neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože by sa eventuálne priechila dobrým mravom a už vôbec nie pre jej rozpor so zákonom, nakoľko sa nejedná o kúpnu cenu, ktorá by vychádzala z právneho predpisu, kde by rozpor s cenovým predpisom spôsobil absolútnu neplatnosť zmluvy. Navyše podľa odborného stanoviska znalca Ing. Ladislava Vaška č. 07/2012 vypracovaného v konaní pred Okresným riaditeľstvom PZ Trnava ČVS:ORP-907/OEK-TT-2011

Ok bola všeobecná hodnota predmetných nehnuteľností vo výške 53.900 eur. Žalobkyňa v konaní tvrdila, že žalovaný jej kúpnu cenu 33.000 eur neodovzdal. Zo znaleckých posudkov znalcov Mgr. Aleny Najšlovej a Martina Nitrianskeho mal súd preukázané, že žalobkyňa podpísala potvrdenie o prevzatí peňazí v hotovosti vo výške 33.000 eur dňa 3.6.2011 a z výsluchu žalovaného a svedkyne R. W. mal súd preukázané, že po vyhotovení notárskej zápisnice žalobkyňa odovzdala žalobcovi podpísané potvrdenie o prevzatí peňazí v hotovosti vo výške 33.000 eur spolu s kúpnu zmluvou a žalovaný jej odovzdal peniaze v obálke, ktoré si žalobkyňa prepočítala a potvrdila, že je tam 33.000 eur a obálku si dala do kabelky. Žalobkyňa na preukázanie svojho tvrdenia iné dôkazy nenavrhol vykonať, preto dôkazné bremeno ohľadne tohto tvrdenia neunesla. V konaní bolo nesporné, že pri podpise kúpnej zmluvy a podpise potvrdenia o prevzatí peňazí bola okrem žalobkyne a pracovníčky notára Z. Q. prítomná len R. W., ktorá nemá záznam v odpise z Registra trestov. Pri podpise notárskej zápisnice bol ešte prítomný okrem notára aj žalovaný, ktorý má dva záznamy v Registri trestov, jeden z 20.03.1984, druhý z 30.06.2000, v oboch prípadoch sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený. Odpisy z Registra trestov ostatných osôb, a to Y. S., W. H. a V. B., ktorí pri podpise predmetných listín prítomní neboli, sú podľa názoru súdu irelevantné. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa priamo pri podpise mala k dispozícii všetky dokumenty, aj kúpnu zmluvu, aj potvrdenie o prevzatí peňazí, aj notársku zápisnicu - keďže ich podpisovala a tieto bez akejkoľvek námahy si ich prečítala a ich podpísala. Ak by si žalobkyňa kúpnu zmluvu prečítala, mala možnosť prípadne uzavretie kúpnej zmluvy odmietnuť. Podľa ustálenej judikatúry o ospravedliteľnom omyle nie je možné hovoriť vtedy, ak konajúca osoba (omylu sa potom dovoľávajúca) mala možnosť sa takému omylu vyhnúť vlastnou starostlivosťou pri oboznámení sa so skutočnosťami rozhodujúcimi pre uskutočnenie právneho úkonu. Okolnosť, že účastník si obsah právneho úkonu neprečítal, nemôže byť dôvodom neplatnosti takéhoto úkonu, pretože pri opačnej úvahe by akákoľvek právna istota v právnych vzťahoch bola vylúčená. Žalobkyňa nemohla byť uvedená žalovaným do omylu, pokiaľ by si bola bývala prečítala písomný právny úkon (kúpnu zmluvu), ktorý parafovala svojím podpisom, pretože z tohto bolo jednoznačne poznateľné, čo bolo jeho obsahom. Stále platí stará rímska zásada, že „právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým,“ (vigilantibus iura scripta sunt), ktorá vyžaduje, aby každý zachoval aspoň minimálnu mieru opatrnosti, ku ktorej určite patrí aj znalosť obsahu dokumentu šifrovaného vlastnou rukou. Pokiaľ takto žalobkyňa nekonala a neprečítala si dokument, ktorý podpísala, musí znášať dôsledky svojho konania. Sporný dokument bol daný do jej dispozície (čo potvrdila aj samotná žalobkyňa), mala možnosť sa s ním oboznámiť, nebolo jej nijak bránené, aby si kúpnu zmluvu vopred prečítala, nebol na ňu vyvíjaný nátlak, aby túto podpísala, kúpnu zmluvu aj ostatné listiny podpísala dobrovoľne, avšak bez náležitej starostlivosti, preto takýto ľahostajný prístup žalobkyne k vykonaniu právneho úkonu nemôže požívať vyššiu právnu ochranu ako dobromyseľnosť druhej zmluvnej strany. Žalobkyňa teda navrhnutými dôkazmi nepochybné nepreukázala, že by prišlo k omylu v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka a uzavretá kúpna zmluva by z tohto titulu bola neplatná. Žalobkyňa v konaní teda neunesla dôkazné bremeno, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ust. § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán sporu tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. O nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré vznikli súdu zaplatením znalečného znalcovi zo štátnych prostriedkov vo výške 750,91 eur rozhodol súd podľa pomeru úspechu strán sporu tak, že štát má voči žalobkyňi, ktorá bola v konaní neúspešná, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Uviedla, že súd nesprávne právne posúdil otázku, či právny úkon (kúpna zmluva) mal, respektíve nemal všetky zákonom ustanovené náležitosti, respektíve či sa neprieči dobrým mravom. Súd vzal do úvahy iba skutkové tvrdenia a právne argumenty žalovaného a jej tvrdenia bezdôvodne spochybnil, respektíve ich nevzal do úvahy. Podľa jej názoru listinné dôkazy zadovážené orgánmi činnými v trestnom konaní a zápisnice zo súdnych konaní (založené v súdnom spise) jednoznačne potvrdzujú, že právny úkon nebol urobený slobodne a vážne, čo v danom prípade by malo mať za následok jeho absolútnu neplatnosť. V prípade, že by súd prvej inštancie uplatnil princíp spravodlivosti a dobrých mravov pri výkone práv a povinností, tak mal v danom prípade absolútnu neplatnosť úkonu zohľadniť. Je nepochybné, že konala v omyle, čoho dôkazom sú jej výpovede pred

orgánmi činnými v trestnom konaní i v konaní pred súdom, čo by malo mať zo zákona za následok relatívnu neplatnosť právneho úkonu. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku v prevažnej miere zaoberá iba skutočnosťami, ktoré podľa jeho názoru sponchybujú pravdivosť jej výpovedí a dôkazov ňou predložených, a to bez toho, aby ich obsah bol zhodnotený aj s ohľadom na obsah znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej č. 71/2011. Naproti tomu sa súd vedome, respektíve z nepozornosti objektívne nevysporiadal s nepravdivým tvrdením žalovaného o jeho údajnom zlom zdravotnom stave (strate pamäti), jeho klamstve o údajnom nadviazaní osobného, resp. telefonického kontaktu s ňou, jeho klamstve o mieste a čase vyplatenia finančnej čiastky 33.000 eur a s nepravdivým tvrdením žalovaného o okolnostiach, za ktorých mal byť s údajným vedomím žalobkyni podaný návrh na zápis vlastníckych práv do katastra nehnuteľností atď. Súd prvej inštancie úplne odignoroval skutočnosť, že práve na druhej zmluvnej strane bola organizovaná skupina ľudí, ktorí mali už v minulosti značné skúsenosti (legálne i nelegálne) v oblasti realitného trhu. Práve táto skutočnosť mala viesť súd k tomu, aby jej bola poskytnutá vyššia právna ochrana ako žalovanému. Uviedla, že nikdy nemala v úmysle predať svoju nehnuteľnosť, nikdy nemala v úmysle sa bezdôvodne obohatiť na úkor žalovaného a nikdy neprevzala z rúk žalovaného ním tvrdenú kúpnu cenu. Je nelogické tvrdiť, že ona, ktorá žalovaného nepoznala, nikdy sa s ním v mieste bydliska osobne nestretla, nevypracovala text kúpnej zmluvy, resp. ani návrh na vklad do katastra nehnuteľností, by sama zorganizovala akt podpisu kúpnej zmluvy na notárskom úrade v A. s úmyslom bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalovaného. Aktérom celej transakcie sporej s prevodom nehnuteľností boli osoby uvedené v bodoch 32, 33, 34, 35 a 36 odôvodnenia napadnutého rozsudku, t.j. osoby, ktoré poznali žalovaného a ktoré s ním pri podobných prevodoch nehnuteľností už dlhšiu dobu pravdepodobne spolupracovali. Ona nemala a ani nikdy netvrdila, že má inú nehnuteľnosť, do ktorej by sa mohla presťahovať v prípade predaja predmetnej nehnuteľnosti. Za poskytnutie pôžičky však bola ochotná ručiť predmetnou nehnuteľnosťou, a preto vedome a dobrovoľne podpísala iba záložnú zmluvu. Kúpnu zmluvu za daných okolností vedome nepodpísala, respektíve ju podpísala v omyle a pod tlakom okolností a prítomnosti osôb majúcich nesporný osobný prospech z jej neuváženeho konania.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - strana sporu (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17C/167/2011 je určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, v časti zamietnutia žaloby, ako aj v závislom výroku o trovách konania.

8. Odvolateľka odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktorého odporujú ust. § 195 až 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

9. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou

vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

10. Pokiaľ odvolateľka namietala, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, k tomu odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

14. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

15. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

16. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu sa potom žiada dodať už len nasledovné:

17. Aj podľa názoru odvolacieho súdu predmetnú kúpnu zmluvu uzatvorila žalobkyňa slobodne a vážne. Žalobkyňa nikto nenútil k uzavretiu kúpnej zmluvy, a to ani fyzickým násilím a ani psychickým nátlakom, čo uviedla aj samotná žalobkyňa v žalobe (č.l. 3). V aplikačnej praxi sa vychádza z predpokladu, že prejav vôle spravidla skutočne zodpovedá vôli. Na existenciu vôle sa usudzuje pri prejave vôle predovšetkým z objektívnych skutočností, teda z okolností, za ktorých bol prejav vôle urobený. Iba v prípade existencie takých okolností, z ktorých druhá strana musela rozpoznať, že vôľa konajúceho nie je vážna, je na mieste konštatovať nedostatok vôle. Z uvedených dôvodov sa žalobkyňa preto nemôže úspešne dovolávať nedostatku vážnosti právneho úkonu obsiahnutého v kúpnej zmluve, nakoľko žalovaný ako adresát „nevážneho právneho úkonu“ nemohol predpokladať nedostatok vážnosti právneho úkonu žalobkyne,

čo odôvodňuje právny záver, že právny úkon je vo vzťahu k nemu platný a dôkazné bremeno, pokiaľ ide o nevážnosť vôle, zaťažuje žalobkyňu ako toho, kto konal bez atribútu vážnosti (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2010 zo dňa 30.03.2011, sp. zn. 1 Cdo 113/2008 zo dňa 27.05.2010 a sp. zn. 5 Cdo 429/2014 zo dňa 01.07.2016). Nemožno priznať relevanciu navonok neprejaveneho úmyslu žalobkyne čerpať pôžičku so založením nehnuteľnosti, nepredávať nehnuteľnosť a zostať bývať v nehnuteľnosti, nakoľko nemožno prihliadať na vnútornú pohnútku (motív) prejavenej vôle, keďže takáto pohnútku nebola právnym úkonom prejavená, a tým sa nestala jeho súčasťou (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 179/2011 zo dňa 26.03.2015). Kúpna zmluva nie je podľa názoru odvolacieho súdu zhodne so záverom súdu prvej inštancie v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko obsah takejto zmluvy nie je takého charakteru, že by bolo namieste považovať zmluvu za právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 137/2003 zo dňa 01.09.2004).

18. K tvrdeniu žalobkyne, že táto konala v omyle, odvolací súd udáva, že právna podstata omylu spočíva v tom, že konajúci mal nesprávnu, resp. nedostatočnú predstavu o právnych účinkoch úkonu, pričom omyl vo vôle je právne významný len vtedy, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá bola pre právny úkon rozhodujúca, respektíve podstatná a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť v čase právneho úkonu. Právne následky omylu sú teda spojené len s určitým kvalifikovaným (právne významným) omylom. Právne významný je omyl vtedy, ak je tento omyl skrytý (t.j. účastník konajúci v omyle o ňom nevie) a druhý účastník tento omyl spôsobil priamo úmyselne. O omyl však pôjde aj vtedy, keď druhý účastník omyl vyvolal inak, napr. neúmyselne alebo o ňom musel vedieť. V takomto prípade omyl musí vychádzať zo skutočnosti, ktorá je pre uskutočnenie právneho úkonu rozhodujúca (musí ísť o omyl podstatný). Omyl je podstatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca (podstatná), a bez ktorej by k právnemu úkonu nedošlo a ďalej osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela v čase právneho úkonu aspoň vedieť. Ustanovenie § 49a OZ však nemožno vykladať tak, že na jeho základe je osoba, ktorá sa omylu dovoľáva, zbavená povinnosti si sama, podľa okolností konkrétneho prípadu, zabezpečiť objektívne informácie o okolnostiach, ktoré považuje táto osoba za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu a bez príčiny sa vo svojom úsudku nechala mylne ovplyvniť prípadnými náznakmi riešenia zamýšľaného právneho úkonu (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 192/2008 zo dňa 01.01.2010).

19. Žalobkyňa ako osoba, ktorá sa omylu dovoľáva, nebola zbavená povinnosti si sama zabezpečiť objektívne informácie o okolnostiach, ktoré považovala za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu obsiahnutého v kúpnej zmluve a nie je relevantné, že sa bez príčiny vo svojom úsudku nechala mylne ovplyvniť prípadnými náznakmi uvedenými vo vyjadreniach tretích osôb. Žalobkyňa nikto nebránil, aby si pred uzavretím kúpnej zmluvy túto prečítala a rovnako ju nikto nenútil, aby kúpnu zmluvu uzatvorila, čo odôvodňuje, že žalobkyňa uzatvorila kúpnu zmluvu nie z dôvodu jej podstrčenia žalovaným, ale z dôvodu nedostatku jej obozretnosti.

20. Nie je pravdou, že by súd prvej inštancie nezohľadnil znalecký posudok PhDr. Zuzany Bielikovej č. 71/2011. Prvoinštančný súd závery uvedeného posudku zohľadnil, ale uvedený znalecký posudok nie je spôsobilý vyvrátiť ucelenú logickú štruktúru vyplývajúcu z vykonaných dôkazov, a to tak listinných (kúpna zmluva z č.l. 9, potvrdenie o prevzatí kúpnej ceny z č.l. 12, notárska zápisnica z č.l. 10-11), ako aj výsluchu žalovaného (č.l. 48-49 a 89-91) a výsluchu svedkyne R. W. (č.l. 91-93).

21. Z dôvodu, že odvolacie dôvody odvolateľov neboli opodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadnuť z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti, ako i v závislom výroku o trovách konania z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

22. V odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému odvolací súd priznal podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP náhradu trov odvolacieho konania, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

23. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).